

Høringsnotat - Forslag til midlertidig forskrift om støtte som følge av ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft for jordbruks- og veksthusnæringen

1. Innledning og bakgrunn

Det sendes med dette på høring et forslag til midlertidig forskrift om støtte som følge av ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft for jordbruks- og veksthusnæringen vinteren 2021/2022.

Strømprisene har i den siste delen av 2021 vært svært høye. Stortinget fastsatte 20. desember 2021 Midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (strømstønadsløven). Det sentrale formålet med strømstønadsløven er å etablere en midlertidig ordning for økonomisk stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter, jf. § 1. Etter strømstønadsløven § 4 er Olje- og energidepartementet gitt hjemmel til å kunne gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett til stønad og om utvidelse av ordningen til nettkunder som driver landbruksvirksomhet. I Prop. 44 L (2021-2022) kapittel 3.2.3 ble det signalisert at regjeringen ville fremme egne bestemmelser om hvordan landbruket skulle inkluderes i strømstønadsordningen.

I Prop. 56 S Endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet foreslår regjeringen å innføre en midlertidig strømstønadsordning for jordbruks- og veksthusnæringen som følge av ekstraordinære strømutfgifter vinteren 2021/2022. Som det vises til i proposisjonen skal det utarbeides en forskrift som fastsetter de nærmere vilkår og forutsetninger for denne ordningen. Dette høringsforslaget er derfor en oppfølging av den proposisjonen som ble sendt Stortinget, og det tas forbehold om Stortingets samtykke. For en nærmere omtale av bakgrunnen for ordningen vises det til omtalen i Prop. 56 S. Siden ordningen skal hjemles i forskrift fastsatt i medhold av strømstønadsløven, vil den fastsettes av Olje- og energidepartementet.

2. Nærmere om forslaget til midlertidig forskrift

§ 1 Forskriftens formål

Formålet med forskriften er å bidra til at norsk matproduksjon i jordbruket og norsk produksjon i veksthus opprettholdes ved å etablere en midlertidig ordning for støtte som følge av ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft. Ordningen skal åpne for at jordbruksforetak og veksthusnæringen kan få støtte for ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft, og på den måten avhjelpe de økonomiske konsekvensene av situasjonen.

§ 2 Vilkår for støtte

Departementet foreslår at forskriften skal gjelde for jordbruket og veksthusnæringen i hele landet. Variasjoner i strømpris mellom de fem ulike prisområdene for strøm i Norge, vil likevel kunne føre til at støtte ikke gis til jordbruks- og veksthusprodusenter i enkelte deler av landet.

Ordningen skal gjelde for utgifter til elektrisk kraft i produksjonen for perioden desember 2021 til og med mars 2022, noe som er tilsvarende periode som for stønad til husholdninger etter strømstønadsløven § 2. Dette betyr at siste støtte gis for strømfaktura i april 2022. Ordlyden «i

produksjonen» skal ikke tolkes snevert, men forutsettes å omfatte alle strømkostnader foretaket har i virksomheten, herunder strømkostnader tilknyttet mer administrative deler av produksjonen. For å koble støtten opp mot næringsaktører, foreslås det som vilkår at foretaket må være registrert i Enhetsregisteret.

Det foreslås at det kan gis støtte til jordbruksforetak som oppfyller vilkårene for å motta produksjons- og avløsertilskudd etter forskrift av 19. desember 2014_nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. At et foretak har mottatt strømstøtte er imidlertid ikke ensbetydende med at foretaket vil være berettiget produksjonstilskudd på et senere tidspunkt, og kan dermed ikke betraktes som en type bindende forhåndsuttalelse om dette.

Det foreslås en særlig bestemmelse for strømstøtte til veksthusnæringen. Med veksthus menes hus med vegger og tak av gjennomskinnelig materiale (og med klimaregulering), brukt til plantedyrking. Det foreslås at det kun er elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med produksjon i veksthus til omsetting i markedet av grønnsaker, frukt og bær, krydderurter og medisinske urter, blomster og prydpanter, planteskolevekster, medregnet skogplanter og ungplanter av blomster, prydpanter, frukt, bær og grønnsaker for utplanting på friland og for salg, som omfattes av ordningen. For disse produsentene er det ikke et krav om at de må oppfylle vilkårene for å motta produksjons- og avløsertilskudd for å være omfattet av ordningen. Det er likevel en forutsetning at produksjonen skal omsettes i markedet. Dette vilkåret er satt for å avgrense ordningen mot foretak som driver veksthusproduksjon til egen bruk eller på hobbybasis. For veksthus settes det som særlig vilkår at det bare gis dekning for de faktiske kostnadene som overstiger terskelverdien. Denne avgrensningen vil i praksis bety at foretak som har fastprisavtaler på ett eller flere målepunkt-ID under 70 øre per kWt, ikke vil få strømstøtte for disse målepunktene. Det understrekes at vilkåret er knyttet til det enkelte målepunkt-ID og ikke som et gjennomsnitt av de ulike målepunktene.

§ 3 Registrering og frister

Foretak som ønsker å motta strømstøtte må innen 15. mai 2022 registrere nødvendige opplysninger i skjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet trenger opplysninger om foretaket for å kunne beregne støtten, og for å kunne kontrollere om foretaket oppfyller vilkårene for å motta støtte etter forskriften. Det er foreslått en frist den 15. mai 2022 for å sikre at Landbruksdirektoratet skal kunne utbetale strømstøtte før strømstøtnadsloven oppheves den 1. juli 2022.

§ 4 Utmåling

Det foreslås at støtte beregnes etter samme utmålingsregel som i strømstøtnadsloven § 5 første til tredje ledd. For nærmere omtale av bestemmelsen vises til Prop. 44 L (2021-2022) og Prop. 50 L (2021-2022).

Landbruksdirektoratet skal beregne støttebeløp for foretak med rett til støtte på grunnlag av stønadssats fastsatt av Reguleringsmyndigheten for energi (RME) og månedlig strømforbruk. Ved fastsettelse av månedlig strømforbruk benytter Landbruksdirektoratet forbruk fra aktuell strømmåler, som er registrert i Elhub. Elavgift og nettleie inngår ikke i beregningen av strømstøtte. Det vil bli gitt et påslag til utmålt støtte for MVA.

For jordbruksforetak fastsettes et forbrukstak per foretak på 20 000 kWt per måned. For veksthus er det ikke satt noen øvre tak for forbruk som omfattes av støtteordningen.

§ 5 Administrasjon og klage

Det foreslås at ordningen administreres og forvaltes av Landbruksdirektoratet, som også vil føre nødvendig kontroll med ordningen. Landbruksdirektoratet skal beregne støttebeløp og utbetale støtten, basert på stønadsgrunnlag og stønadssats fastsatt av Reguleringsmyndighetene for energi.

Landbruks- og matdepartementet vil være klageinstans for enkeltvedtak etter forskriften.

§ 6 Dispensasjon

Det foreslås inntatt en dispensasjonsadgang fra forskriftens § 3 om registreringsfrist for å kunne motta støtte. Det kan kun gis dispensasjon i «særlige tilfeller». Det legges opp til en høy terskel for å innvilge søknad om dispensasjon, og dette skal normalt bare gis dersom det oppstår helt uforutsette og alvorlige hindringer utenfor foretakets kontroll, typisk forhold som gjør det tilnærmet praktisk umulig for foretaket å kunne registrere seg innen fristen.

§ 7 Innhenting av opplysninger

Det foreslås å gi en særlig bestemmelse om Reguleringsmyndighetens adgang til å bidra med opplysninger som er nødvendige for at Landbruksdirektoratet skal kunne forvalte ordningen. Disse opplysningene kan både være knyttet til utmåling av støtten og til kontroll av om foretaket oppfyller vilkårene for strømstøtte.

§ 8 Opplysningsplikt

Det foreslås at foretak som mottar støtte gjennom ordningen ilegges en plikt til å gi alle opplysninger som Landbruksdirektoratet anser nødvendig for å kunne forvalte ordningen. En slik opplysningsplikt vil være en nødvendig forutsetning for at Landbruksdirektoratet skal kunne forvalte ordningen på en forsvarlig måte.

§ 9 Tilbakebetaling og motregning

Dersom det er utbetalt urettmessig støtte, foreslås at Landbruksdirektoratet kan fatte vedtak med krav om tilbakebetaling av det uriktig utbetalte beløpet. Dette for å sikre ordningens legitimitet. Uriktig utbetalt støtte kan motregnes i senere utbetalinger.

§ 10 Ikrafttredelse og opphevelse

Det foreslås at forskriften trer i kraft samtidig med at reglene fastsettes. Forskriften oppheves 1. juli 2022 samtidig med strømstøndsloven.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet har i Prop. 56 S (2021-2022) beregnet det samlede bevilgningsbehovet på 500 mill. kroner. En mindre del av bevilgningen kan bli brukt til å dekke Landbruksdirektoratets administrative og IT-utviklingskostnader knyttet til ordningen. Utgiftene er i Prop. 56 S (2021-2022) foreslås dekkes gjennom en overslagsbevilgning. Landbruks- og matdepartementet vil få noe økt arbeidsmengde knyttet til klagesaksbehandling. Disse merutgiftene foreslås dekket gjennom tildelt budsjetteramme for ordningen.

Vedlegg:

- **Forslag til midlertidig forskrift om støtte som følge av ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft for jordbruks- og veksthusnæringen**